

**Европейски измерения на съвременната идентичност
на българските граждани**
Албена Накова, Ваня Иванова
(Резюме)

В статията, на основата на резултати от проведено през 2021 г. национално представително социологическо изследване в рамките на проект „Национални и европейски измерения на съвременната идентичност на българите“ (КР06-Н50/6/30.11.2020 г.), финансиран от националния Фонд „Научни изследвания“, се проследяват трансформациите в идентичността на българските граждани в днешния свят на засилена мобилност, миграции и общуване с представители на други етноси и нации, което променя значението на националните граници, елиминира затвореността на националните култури и води до формиране на съзнание за наднационална, респ. европейска идентичност. При анализа на протичащите процеси в съвременната идентичност на българските граждани се изхожда от разбирането на идентичността като социален конструкт, който има релативна и ситуационна/контекстуална структура, определяща се от характера на взаимодействието с „другите“ и променяща се във времето. Резултатите показват, че макар на този етап националната идентичност да е водещата и определящата при самоидентификацията на българските граждани, процесите на формиране на наднационалната/европейската идентичност са започнали и представляват важна част от тяхната самоидентификация. Над 50% от всички български граждани имат съзнание за принадлежност към наднационални структури, т.е. можем да говорим за процеси на формиране на наднационална идентичност, а при 30% от тях става въпрос за заявено съзнание за принадлежност към Европа, вкл. идентификация като граждани на Европейския съюз (ЕС).

Ключови думи: национална идентичност; европейска идентичност; миграция; глобализация; България

Албена Накова
Институт по философия и социология
Българска академия на науките
ул. „Московска“, № 13А
1000 София, БЪЛГАРИЯ
albena_nakova.manolova@abv.bg

Ваня Иванова
Институт за етнология и фолклористика
с Етнографски музей
Българска академия на науките
ул. „Московска“, № 6А
1000 София, БЪЛГАРИЯ
vanya.ivanova@iefem.bas.bg